

- 14 Si in donatione omnium bonorum donans reservaverit usumfructum, ut in vita disponat, & inestatus moriatur, bona ex usufructu quaesita pertinent ad suos legitimos heredes.
- 15 Quid si Ecclesia ejusmodi donatio fiat, & n. 16. & 17.
- 18 Ut donatio bonorum omnium, reservato usufructu, subsistat, necesse est, quod ex fructibus præter alimenta donantis supersit quantitas sufficiens, de qua testari possit, ac heredem cum effectu relinquere. Quanta sit quantitas, quæ sufficiat, judicantis arbitrio definitur. num. 20.
- 19 Valet donatio bonorum omnium, si partem reservaverit donator, de qua testetur, si voluerit.
- 20 Quanta reservari pars debeat, in iudicis residet arbitrio.
- 21 Donationis validitas non pendet à futuro eventu, & qua semel iure facta est, non infirmatur, quanquam donator tempore mortis bona non habeat, de quibus testari possit.
- 22 De donatione omnium bonorum, remissivè.
- 23 Donatio bonorum omnium presentium de jure communi interdicta non est.
- 24 Jure nostro regio nec presentium bonorum omnium donatio sustinetur.
- 25 Limitatur si fuerit usufructus reservatus.
- 26 Donatio omnium bonorum, quæ prohibetur sive jure regio, sive communi, an in solidum sit irrita, vel sustineatur quoad partem, quæ donari potest?
- 27 Donatio hereditatis utroque jure, regio, ac communi non tenet.
- 28 Prohibitio donationis omnium bonorum presentium ex lege regia nonnullis in casibus non procedit.

CAPUT XII.

Iure communi donatio presentium bonorum omnium permittebatur; sed si futura quoque comprehenderet, non subsistebat, quoniam donator sibi testandi facultatem adimebat, quod tunc non licuit. Hæc constant ex l. *Stipulatio hoc modo* 61. de verb. oblig. l. *Si fratres* 53. §. *Idem respondit*, pro soc. l. *Ex eo* 4. C. de inutil. stipul. Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 280. n. 1. Ant. Gom. in l. 69. Tauri, num. 1. Tondut. *question. civil.* cap. 41. a num. 24. Molin. de primog. lib. 2. cap. 10. num. 11. Cancr. *variar. part. 1. cap. 8. num. 74.* Mantic. de tacit. convent. lib. 13. tit. 26. a num. 14. ubi disputat, Trentacinq. *variar. lib. 3. tit. de donat. resol. 3. num. 1.* Trullench in *Decalog. lib. 7. cap. 16. dub. 10. num. 1.* Castill. *controvers. lib. 4. cap. 53. num. 2.* Hermos. in l. 9. gloss. 1. num. 1. tit. 4. p. 5. Gamma *decif. 206. n. 3. & decif. 386.* Guttier. de *juram. confirmat. cap. 11. num. 2.* Sed si quis omnia bona sua donaverit quibuscunque verbis universalibus, tenebit donatio, quia futura non includit, nisi exprimat. Marecot. *variar. lib. 2. cap. 139. num. 11.* Mantic. *sup. tit. 25. n. 9.* Similiter hujusmodi donatio bonorum presentium, ac futurorum, si mortis causa fiat, non prohibetur. Pat. Molin. n. 18. Trullench *ubi proxime*, lul. Clar. §. *Donatio*, q. 19. n. 7. Molin. d. cap. 10. n. 14. Donatio bonorum presentium ac futurorum, sine signo universalitate demonstrante, non complectitur suppellectilia, quæ si pretiosa sint, donatio consistit. Mantic. cum aliis d. *tit. 25. n. 12.*

2 Nimis controversitur, an juramento præfata

confirmetur donatio, de quo disputant. Mantic. tit. 27. Fachin. *controvers. lib. 9. cap. 88.* D. Covar. in *rubr. de testam. part. 2. a n. 9.* Fontanella de *pass. nuptial. claus. 4. gloss. 21. part. 1. n. 50. cum seqq.* Seraphin. de *privil. juram. privil. 107. ex n. 16.* Negativa opinio communiter est recepta, cui subscribunt Molin. d. cap. 10. n. 11. Ant. Gom. *sup. n. 2. vers. Tertio, quero*, Cancr. n. 75. Trentacinq. n. 8. Guttier. n. 11. Matienz. in l. 8. gloss. 1. n. 2. tit. 10. lib. 5. *Recop. Azeved. ibi, n. 4.* Castill. *sup. n. 3. ubi plurimi*, & apud Hermos. n. 14. Disputatur tamen an ex vi juramenti donatio quoad bona presentia consistat, de quo Trentacinq. n. 9. Fontanell. n. 89. Seraphin. *ubi sup.* Hermos. n. 15.

Ast adversus communem D. Covar. ubi pronun- 3 per, tuetur donationem omnium bonorum etiam futurorum valere, si accedat juramentum, quem sequuntur Molin. d. disp. 280. n. 3. Fachin. *aut.* cap. 88. Trullench *ubi sup.* Lessius de *just. & jur. lib. 2. cap. 18. n. 96.* Castill. n. 14. Mantiencz, n. 8. & alii, quos refert Hermos. n. 13. quæ sententia verior, licet opposita communior. Subsistit etiam absque juramento omnium bonorum presentium, & acquirendorum donatio, si fiat Ecclesie, vel ad opus pium. D. Covar. *sup. n. 13.* lul. Clar. n. 3. Trullench. *sup.* Lessius n. 95. Castill. n. 15. & plures, quorum meminit Hermos. n. 17. Trentac. n. 10.

Ad Num. 1.

His prælibatis, ad principem questionem de- 4 veniendo, inquirere opus est, an donatio omnium bonorum presentium, ac futurorum Jure Cæsareo valeat, si donans usufructum illorum reservaverit. Et licet aliqui in negativam abierint sententiam, affirmativa tamen communis est omnino tenenda, quoniam non aufertur prorsus testandi facultas, cum possit donator disponere decedens de bonis per usufructum quaesitis; nec enim fructus ea donatione continentur, sed manent donatori, ut de illis quos perceperit, testetur. Molin. disp. 280. n. 12. Ant. Gom. n. 3. Guttier. num. 14. Trullench *sup.* Castill. n. 17. Fachin. *controv. lib. 6. cap. 89. Trentac. d. resol. 3. n. 18.* Jul. Clar. §. *Donatio*, q. 19. n. 9. Matienz. d. gloss. 1. n. 5. Tondut. *question. civil. cap. 41. n. 25.* Mantic. d. lib. 13. cap. 32. n. 5. Cancr. d. cap. 8. n. 78. & alii plures apud Amat. *variar. resol. 76. n. 25.* non paucis dissentientibus, quos cumulat Castill. n. 4.

Ibi: Sicuti deducitur ex l. ult. C. de remif. pign.

Si creditor alienationi pignoris consenserit, 5 ipsum liberum transfertur, nec in pristinam obligationem etiam bonorum omnium incidit, quanvis ex alia causa in debitoris dominium revertatur. Molin. de *just. & jur. disp. 537. num. 14.* Pacific. de *Salvoan. interd. inspect. 5. cap. 1. n. 67.* Mantic. de *tacit. & ambig. convent. lib. 11. tit. 31. n. 60.* Merlin. de *pignor. lib. 1. q. 44. n. 11.* Sed si res ex eadem causa redeat ad debitorem, veluti rescisso contractu, iterum subjicietur hypothecæ, l. *Voluntate* 10. ff. *quib. mod. pign. vel hypot. solv.* Molin. *ubi proxime*, Mantic. n. 58. Merlin. q. 36. Idem de re majoratus alienata scribit Molin. de *primog. lib. 4. cap. 4. n. 46.*

Dixi in pristinam obligationem; nam si post præ- 6 stitum assensum, præsertim alienatione subsequente, debitor eidem creditori bona sua generaliter obligaret.

obligaret, ac deinceps rem alienatam ex novo titulo quaereret, hæc cederet recenti obligationi, cujus respectu consensus præstitus nihil potuit operari, cum in mentem creditoris non venisset, sicuti adnotavi *sup. lib. 1. cap. 13. n. 32.* Barbofa *axiom. 53. num. 1.* Utrum liceat creditori consensum retractare? dubitavit Mantic. num. 57. qui negativè resolvit saltem post perfectam venditionem, etsi res, non sit tradita: & placet, ne alias contrahentes, decipiantur.

7 Ad roborandum nostri Præsidis fundamentum adduci hæc pauca possunt, veluti de re Ecclesie in emphyteusim semel solemniter concessa, quæ licet ad ipsam regrediat, non incidit in prohibitionem alienandi res Ecclesiasticas absque juris solemnitatibus, quia his omiſſis, potest iterum emphyteute alii conferri. Molin. de *primog. lib. 4. cap. 1. num. 32.* pluresque, quorum memini supra, lib. 2. cap. 17. num. 51. Similiter res majoratus, regia facultate præcedente legitimè alienata, etsi possessori aliunde quaeratur, non astringitur vinculo, quo ante alienationem tenebatur, sed manet perpetuò alienabilis. Molin. num. 37. Similiter si bona primogeniù ob crimen possessoris fisco adjudicentur, ac Princeps deinde eadem delinquenti concesserit, non restituantur majoratai, sed libera existunt, nisi exprimat aliud. Molin. supra, d. cap. 4. n. 45.

Ad Num. 2.

8 Pecunia sub generali bonorum obligatione continentur, excepta illa, quam mutuarius accipit, & pro cujus solutione obligationem contrahit. Pacific. *sup. inspect. 3. cap. 2. num. 15. & 243.* & prædixi ex aliis d. lib. 2. cap. 5. num. 9. Imò si ex ea pecunia demitor rem emerit, in ea nullam prælationem creditor obtinebit. Merlin. lib. 2. q. 48. num. 12. Negligant. de *pignor. part. 2. memb. 2. num. 13.* de quo actum est supra, lib. 1. cap. 7. a num. 46.

Vers. Item eadem Alex. & aliorum.

9 Certi juris est, fructuarium irrevocabiliter suos facere quotquot fructus per se, vel alium perceperit: nec inspicitur qui anni tempore decesserit, sed an fructus eo vivo sint à solo separati qui illi respondent Castill. *controvers. lib. 1. de usufruct. cap. 77. num. 2. & 3.* & adnotavi supra, lib. 1. cap. 15. n. 16. ubi alii. Ideo nunquam inter proprietarium, & fructuarii hæredem locus est fructuum divisioni, ut adversus Cujacium probat Castill. a num. 15. Hinc liquet quod si aliquid supersit ex fructibus tempore obitus, de illo, sicut de cæteris suis bonis, fructuarius decedens disponere potest, l. *Defuncta* 65. de *usufruct.* Fachin. *controvers. lib. 6. cap. 89. in fin.* qui impugnatis D. Covar. fundamentis, hanc veram rationem assererat, ut subsistat omnium bonorum donatio usufructu reservato; quia donans præsumitur hoc ipsum, quod de jure ei competit, & facultatem testandi reservasse, cum dispositio hominis dispositioni juris conformis censetur, quod observavi lib. 2. ap. 7. n. 38.

Vers. Imò & idem erit.

10 Alexandri sententia utique procedet, si donans reservaverit usufructum ad vitam vel quandiu

vixerit Castill. *controvers. lib. 4. cap. 53. num. 42.* Tondut. *qq. civil. cap. 41. num. 26.* Trentacinq. *var. lib. 3. tit. de pignor. resol. 3. num. 18. vers. Procedit hæc.* Pascal. de *virib. patr. potest. part. 1. cap. 9. num. 125.* Franch. *decif. 168.* Mantic. de *tacit. convent. lib. 13. tit. 32. num. 14.* Anton. Gom. in l. 69. Tauri, num. 3. Guttier. de *juram. confirmat. cap. 11. num. 14.* Cum enim usufructus sui naturæ sit ad vitam fructuarii, cujus obitu extinguitur, l. 24. tit. 31. p. 3. l. *Tuio* 58. de *usufruct. l. Corruptionem*, C. *ead. tit. §. Finitur*, *Instit. eod. licet in reservatione exprimat, nihil refert, nec actus substantia immutatur; nam expressio ejus, quod tacitè inest, aliquid operari non solet, l. 3. C. de fidejuss.* Barbofa *axiom. 89. num. 15.* prænotatur supra, lib. 1. cap. 2. num. 42. & cap. 19. n. 67.

Ad Num. 3.

Omnes qui Alexandrinæ opinioni subscribunt, 11 eam limitant si donator ita reservaverit usufructum, ut de fructibus inter vivos duntaxat disponere valeat, quia admittit sibi testandi facultatem. Molin. de *primog. lib. 1. cap. 10. num. 24.* Clar. §. *Donatio*, *quest. 19. num. 9.* Azeved. in l. 8. num. 4. tit. 10. lib. 5. *Recop. Mantic. sup. n. 15.* Trentacinq. *ubi proxime*, Cancr. *variar. part. 1. cap. 8. num. 79.* Hermos. in l. 9. gloss. 1. num. 3. tit. 4. p. 5. Castill. d. cap. 53. num. 40. Fachin. *sup. lib. 6. cap. 9.* & alii, quos recenset Castill. num. 6. & 40. Illud tamen controversitur, si donator sic asseruerit, *Reservo usufructum, ut disponere possim in vita*; an ex his verbis censetur ablata testandi facultas, & consequenter donatio non teneat? Affirmant Clar. Trentacinq. Azeved. Cancr. & Amat. *var. resol. 76. num. 52.* & alii, quos congerit Castill. num. 6. Negant Castill. Molin. Fachin. Mantic. & alii, quibus adstipulatur D. Covar. paulò inferius, *vers. Quibus accedit, ad fin.* nisi constaret de mente donatoris, qui voluit sibi abdicare testandi facultatem. Sequitur Guttier. *sup. d. cap. 11. n. 15.* præter eos, quos refert Amat. n. 54.

Pro qua resolutione fundamenta expendit Castill. num. 40. quibus adjicitur primò, quoniam 12 in dubiis pro actus validitate respondendum est, l. *Quoties* 13. de *reb. dub.* Secundò in omni contractu, & præsertim in donatione talis interpretatio est adhibenda, ut promissor quantum minus possit oneretur, & astringatur, l. *Quicquid* 99. de *verbor. obligat. l. Semper in stipulationibus* 35. de *regul. jur.* igitur donator privari non debet facultate testandi, ex quo ingens gravamen sustineret. Tertio nemo creditur eligere viam, per quam propriam dispositionem evertat, l. 3. de *mut. testam.* Castill. cum plurimis d. lib. 4. cap. 30. num. 1. & 2. Sed si donator per illa verba sibi potestatem testandi subtraheret, donationem suam irritam redderet: igitur præsumendum non est, quod sibi ipsi testari prohibuit. Quarto, quisque intelligitur intendere, ut quicquid gerit, subsistat; ideo actum facit meliori modo, quo potest, ac de jure licet, ut fuscè per Castill. d. c. 30. ex num. 4. Unde verisimile non est, ut donator voluerit se privare testandi potestate adversus juris prohibitionem ad suæ donationis derogationem, ac nullitatem. Quinta nullus juri suo renunciare præsumitur, d. l. 3. de *mut. testam. l. Sicut* 8. §. *Non videtur ff. quib. mod. pign. vel hypot. solv.* Menoch. lib. 3. *pres. 45. num. 11.* Carleval. de *judic. tit. 3. disp. 19. num. 14. & disp. 23. num. 43.* quare donator facultati

tati testandi renunciasset non censetur. Sexto, omnis disponens se juri conformare intelligitur, ut prædixi *num. 9. in fin.* Atqui jus vetat, ne quis sibi potestatem testandi auferat, quod extra dubium est, & adnotatur *num. 1.* Ergo donantis mens non fuit se ea libertate privare contra juris dispositionem. Ultimo tandem expressio ejus, quod tacite inest, nihil operatur, ut præmisi *num. 10.* Sed donator, qui reservat usufructum, ut de eo in vita disponat, idem exprimit, quod tacite subintelligitur: Ergo non potest operari, quod subtrahatur testandi facultas, & per consequens donationis nullitatem. Minor patet, quia per simplicem reservationem usufructus donator retinet jus ad disponendum de bonis ex usufructu quæsitis dum vixerit, seu in vita, cum post mortem aliquid disponere impossibile est, *l. 1. C. de sacros. Eccles.*

13 Nec refragatur his quod per illa verba, *Ut in vita disponat*, excluditur dispositio per ultimam voluntatem, ex communi usu loquendi, quoniam id procedit per argumentum à contrario sensu, cui locus non est quoties subsequitur absurdum, seu absonus intellectus, ut cum pluribus observat Barbosa *tract. de loc. commun. loc. 27. num. 5.* prout contingeret in nostra quæstione, ubi & legum transgressio, & nullitas donationis resultaret: quapropter illa verba potius superflue adjecta præsumi debent, quam ut operentur donationem bonorum, quæ ex usufructu reservato morienti fructuario superessent, ut generaliter docuit post alios Mantic. *de tacit. convent. lib. 13. tit. 9. num. 29.* quod hic maxime obtinebit, cum ea donatio jure prohibeatur.

14 Si is qui usufructum reservavit ad disponendum in vita, intestatus decedat, bona quæ ex usufructu reliquerit, advenientes ab intestato hæredes fructuarii, non ad donatarium bonorum omnium pervenient; quoniam qui non testatur, disponere intelligitur, ut sua hæreditas legitimis successoribus deferatur, *l. Consciuntur 8. de jur. codicill. probat Amat. dict. resol. 76. à num. 33.* Sic de usufructum absolute reservante tradunt Castill. *d. cap. 53. n. 29.* Cancr. *variar. part. 3. cap. 2. num. 121.* Molin. *de just. & jur. disp. 280. num. 12.* Amat. *num. 25.* ubi plures refert. Idem dicendum de reservatione ad disponendum in vita. Tondur. *qq. civil. cap. 41. num. 27.* quoniam verba hæc, ut jam ostendimus, superflua nihil operantur. Dissentit tamen cum aliis Amat. *num. 52.* sed nititur ei fundamento, quod in hac specie donator testari non valet: hoc autem sustineri non posse videtur; nam si donatori non liceat testari, nulla erit donatio, unde omnia ejus bona ad legitimum hæredem spectare constat, donatario penitus remoto, sicuti præmissum est.

15 Verùm Amati opinio possit locum habere, si donatio fieret Ecclesie, vel alii pio operi tunc enim donatio bonorum omnium adhuc quærendorum, etiam nihil reservato, subsistit de jure communi. Religionis enim favore permittitur, ut quis facultate testandi se privet. Molin. *num. 4.* Trentacinq. *variar. lib. 3. tit. de donat. resol. 3. n. 10.* Mathienz. *in l. 8. gloss. 1. n. 9. tit. 10. lib. 5. Recop.* Anton. Gom. *in l. 69. Taur. num. 6.* D. Covar. *in rubric. de testam. part. 2. num. 13.* Castill. *controverf. lib. 4. cap. 53. num. 15.* de quo fusè Card. Mantic. *sup. lib. 13. tit. 28.* Trullench *in Decalog. lib. 7. cap. 16. dub. 10. num. 1.* Hoc casu satis dubium est, si Joannes donaret pio loco omnia bona

sua presentia, ac futura, reservato usufructu, ut de eo in vita disponat, & intestatus moriatur, relictis fructibus perceptis, utrum ad donatarium, vel ad hæredem donatoris pertineant? Et ex Amato *ubi proxime*, pro loco pio respondendum erit. Sed resolutio hæc ambigua redditur ex traditis *sup. num. 12.* ubi probavimus, per hujusmodi clausulam donantem non renunciare testandi facultati, quam si retineat, ab intestato decedens, bona ex usufructu acquisita hæredi relinquet, excludo donatarium, ut prædixi *num. 14.* Tamen quæri posset, an propter Ecclesie, ac Religionis favorem præsumatur, quod voluit donator per illa verba sibi testandi potestatem auferre; nam si hoc concedatur, venientes ab intestato ad hæreditatem donatoris, manebunt à fructibus exclusi, aliàs præferri Ecclesie debebunt.

Pro Ecclesia, & piis locis facit, quod cum hæc sit dubia juris quæstio, ut constat ex præmissis *num. 11.* pro Ecclesia standum est, quia summa est ratio quæ pro Religione facit, *l. sunt persona 43. de Relig. & sumpt. funer. Tiraquell. de privileg. pia causa, priv. 148.* Menoch. *lib. 4. præf. 83. num. 60.* Bobadilla *Pois. lib. 2. cap. 16. num. 12.* Præterea pleræque ex rationibus perpen- sis *num. 12.* ad probandum, quod donator non abdicat à se facultatem testandi, deficiunt si Ecclesie doneur, cum donatio etiam sublatà illà subsistat, ut asserimus. Ad hæc sæpissimè homines spirituali animæ salutis prospicientes, neglectis consanguineis, bona Ecclesiis, piisque locis, ac operibus conferunt, imò & filiorum obliviscuntur, quod D. Augustinus damnavit, ut habetur *cap. ult. 17. 4.*

Ex quibus colligere licet, quod ubi aliquis bona omnia sua donat in opus pietatis, reservato usufructu, ut de illo disponat in vita, (quam aliud sit quoad privatum donatarium) præsumitur se libertate testandi, & consanguineos legitima successione privare, ac consequenter si absque testamento decesserit, bona quæ ex fructibus reliquerit, donatario operi pio cedere, re- jectis ab intestato venientibus. At nihilominus existimo, iudicis arbitrio committendum, an Ecclesia conjunctis præponenda, pensatis circumstantiis ad conjecturandam donatoris mentem, à qua tota res pendet, veluti si legitimi successores illi charissimi, ac valde proximi, egestate pressi, præsertim puellæ virgines existerent, quibus subvenire inter pietatis opera recensetur. Tiraquell. *d. tract. de privileg. in præf. à num. 14. & n. 23.* tunc favore Ecclesie non obstante, non est credendum, quod donator voluerit eas personas à successione prorsus excludere, sed amitti debent, ut bona ex usufructu acquisita percipiant: quod & menti D. Augustini convenit, & egregio comprobatur exemplo Aurelii Carthaginensis Episcopi, qui in simili donatione liberaliter bona donata Ecclesie restituit legitimis successoribus, quæ jure poterat retinere. Hæc omnia procedunt quoties de mente donatoris ambigitur, quæ si pateat, erit omnino servanda.

Verf. Secundo Pauli sententia.

Donatio omnium bonorum presentium, ac futurorum, etiam usufructu reservato, non sustinebitur, si inspecta personæ qualitate nihil, aut parum superesse ad testandum speretur. Sic communiter limitatur Alexandri opinio, de qua *n. 4.*

& tenent P. Molin. *d. disp. 280. num. 13.* Guttier. *de juram. confirm. cap. 11. num. 14. versus finem.* Trentacinq. *sup. d. resol. 3. num. 18. verf. Procedit hæc*, Castill. *d. lib. 4. cap. 53. num. 25.* Molin. *de primog. lib. 2. cap. 10. num. 25.* Mantic. *sup. lib. 13. tit. 32. num. 16.* Tondur. *qq. civil. cap. 41. n. 31.* ubi rectè observat in hoc iudicis arbitrium ver- fari, ut decernat, an deductis alimentis donan- tis, quantitas superfit, ut hæredem valeat invenire: quod ita accipio, ut computentur fructus non unius anni, sed aliquorum, prout iudici videatur; non enim computatio strictè faciendâ est, quasi primo anno donator sit decessurus; sed cum moderata temporis latitudine, ut fructus multiplicari possint, & quantitas excedens alimenta augeri ad testandum.

Verf. Tertio eadem ratione.

19 Supponitur hic, quod donatio universalis, de qua nobis est sermo, subsistit quotiescumque donans partem ex bonis suis ad testandum reservat, ut docent Castill. cum pluribus *num. 24.* Tondur. *num. 24. cum seqq.* Trullench *in Decalog. lib. 7. cap. 16. dub. 10. num. 1.* Clar. §. *Donatio, quæst. 19. num. 8.* P. Molin. *num. 14.* Guttier. *num. 15.* Amat. *variar. resol. 76. num. 23.* Mantic. *d. lib. 13. tit. 31. n. 3.* ubi disputat, Molin. *ubi proxime*, Trentacinq. *num. 22.* Fontanel. *de pact. nupt. claus. 4. gloss. 23. num. 1. & 2.* Bocr. *decif. 204. num. 25. cum seqq.* Borel. *in Sum. decif. tit. 10. part. 3. n. 318.* Hermos. *in l. 9. gloss. 1. n. 9. tit. 4. p. 5.*

Verf. Quibus accedit.

20 Omnes pronuper laudati adnotarunt, quod ut donatio subsistat, opus erit quantitate pecunie, vel estimationem rei reservatæ modicam non esse, sed tantam ut verosimiliter donator successorem haberet possit, qui propter commodum se oneribus, ac negotiis hæreditariis implicet, in quo nihil definiti potest, sed iudicis arbitrio relinqu- tur discernendum, num quantitas ad hunc effe- ctum sufficiat. Castill. *num. 29.* Molin. *sup. Fab. de errorib. Pragm. decad. 48. error. 6.* Fontan. *n. 3.* P. Molin. *ubi proxime*, Gamma *decif. 348. num. 3.* Tondur. *num. 31.* & alii communiter. Sed Clar. *ubi proxime*, docuit ad minimum reservandam quantitatem, aut rem, quæ superet vigesimam partem bonorum, quæ donantur, cui consen- tiunt Trentacinq. *num. 7.* Guttier. *d. num. 15.* Ve- rius tamen est, quod regula circa hoc nulla statui potest.

Ibi: Ego ut ingenuè fatear.

Sequitur Mantic. *d. tit. 31. ex num. 4.* Guttier. *loc. cit.* Trentacinq. *num. 6.* qui Ripam, & Decium similiter impugnant, cum Castill. *sup. à num. 43.*

Ibi: Nec ex hac consumptione donatio prior.

21 Observandum est, quod donationis substantia non pendet à futuro eventu; nam vel statim valet, vel corrumpitur, solumque inspicitur, an donatori facultas testandi relinquatur, non an tempore mortis habeat, de quo possit disponere. Et enim si donator dissiparet superabundantem portionem, quam ex bonis donatis reservavit, & præ inopia

intestatus decederet, non ideo infirmabitur do- natio jure facta. Similiter si is qui omnia bona sua, reservato usufructu sufficiente, donavit, brevi, fructibus non perceptis, obeat intestatus ob bonorum defectum, non retractabitur dona- tio. Ita sentiunt Mantic. *d. tit. 31. n. 10.* Tondur. *d. cap. 41. num. 33.* Anton. Fab. *in Cod. lib. 8. tit. 34. definit. 9.* Hermos. *ubi sup.* Fontanel. *d. claus. 4. gloss. 22. num. 11. & 25. & gloss. 23. n. 20.* Non urget pro Decio, quod nisi donasset, testari do- nator posset; nam idem eveniret, si dimidia bo- norum parte donata, quam retinuit amitteret; præterquam quod donatio universalis non fuit causa proxima, ac præcisâ non testandi, sed di- lapidario, casus, vel mors præmatura donatoris.

Ibi: Hinc etiam deducitur Bart. opinionem.

De qua actum supra, *ex num. 11.* Quando do- natio omnium bonorum teneat, vel non, cum variis limitationibus & ampliacionibus tradunt jam laudati, præcipue Mantica, Trentacinq. Castill. Fontanella, & Hermosilla.

Ad Num. 4.

Donatio omnium bonorum presentium jure 23 communi valet, *l. 1. tit. 4. part. 5. l. Omnes 17. §. Lucius, ff. qua in fraud. credit. l. Si quis argen- tum 15. §. Sed & si quis, C. de donat. P. Molin. de just. & jur. disp. 280. num. 8.* Mantic. *de tacito convent. lib. 13. tit. 25. num. 9.* Anton. Gom. *in l. 69. Taur. num. 1.* Clar. §. *Donatio, quæst. 19. n. 2.* Sord. *decif. 233. à n. 8.* Guttier. *de juram. confirm. cap. 11. num. 1.* Gamma *decif. 26. num. 3.* Molin. *de primog. lib. 2. cap. 10. num. 12.* Trentacinq. *var. lib. 3. tit. de donat. resol. 3. num. 23.* Castill. *controverf. lib. 4. cap. 53. num. 2.* Mathienz. *in l. 8. gloss. 1. num. 3. tit. 10. lib. 5. Recop. Azeved. ibi- dem, num. 2.*

Jure autem nostro regio aliud est constitutum, 24 ut scilicet donatio universi patrimonii, quod ali- quis habet, non subsistat, *l. 8. tit. 10. lib. 5. Recop.* ne quis propriis bonis se spoliaret potius prodigus, quam liberalis: quod adnotant nostrates, Pat. Molin. *num. 2.* Guttier. *num. 5.* Villalob. *Errar. commun. opin. lit. D, num. 167.* Molin. Anton. Gom. Castill. Azeved. Mathienz. *ubi proxime*, Hermosilla *in l. 9. gloss. 1. n. 2. tit. 4. p. 5.*

Circa hanc regiam sancionem quæritur, an 25 donatio bonorum omnium presentium sustineatur, si donans usufructum eorum reservaverit? D. Covar. non valere resolvit, cui adhæret Ma- thienz. *sup. num. 5.* Diaz de Mena *addit. ad Gam. decif. 166. ad fin.* Est tamen contrarium vetius, ac communiter receptum, quod teneat Molin. *de primog. lib. 2. cap. 10. à num. 22.* Castill. *d. cap. 53. num. 21. cum seqq.* Anton. Gom. *sup. n. 3.* Guttier. *num. 14.* Hermos. *num. 5.* P. Molin. *n. 15. & 16.* Et ita est proculdubio tenendum.

Quæritur, num hujusmodi donatio prohibita 26 Jure Regio, prorsus irrita fiat, vel subsistat, re- servata donatori portione congrua, ut se alere, tes- tarique possit? Et quod nullius sit effectus, do- cent Anton. Gom. *in l. 69. Taur. n. 2.* Mathienz. *d. gloss. 1. num. 4.* P. Molin. *num. 6.* Castill. *n. 2.* Guttier. *num. 3.* Idem de jure communi verum est juxta communem opinionem, quanvis aliqui senserint, donationem bonorum omnium præ- sentium, ac futurorum, quoad presentia confi- sere,